

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1459)

119. posiedzenie
Komisji Nauki, Edukacji i Sportu
w dniu 29 września 2004 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o wypowiedzeniu Porozumienia między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Ludowej Republiki Bułgarii o wzajemnym uznawaniu równoważności dokumentów o wykształceniu i przyznawaniu stopni i tytułów naukowych wydawanych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Ludowej Republice Bułgarii, podpisanego w Sofii dnia 28 października 1977 r. (druk nr 799).
2. Rozpatrzenie ustawy o wypowiedzeniu Porozumienia między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, podpisanego w Warszawie dnia 10 maja 1974 r. (druk nr 800).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 01)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Marian Żenkiewicz)

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Otwieram sto dziewiętnaste posiedzenie Nauki, Edukacji i Sportu.

Witam serdecznie pana ministra Giersza wraz z towarzyszącym mu naczelnikiem wydziału panem Andrzejem Śliwką oraz pana Ogonowskiego z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Szanowne Koleżanki i Szanowni Koledzy Senatorowie!

Zadano mi wczoraj pytanie, dlaczego dzisiejsze posiedzenie komisji zwołujemy tak wcześnie, o godzinie ósmej. Otóż pragnę przypomnieć, że poprzednie posiedzenie, na którym omawiano identyczny temat dwóch ustaw, ciągnęło się około czterdziestu pięciu minut. A ponieważ nie mogę przewidzieć, jak długo będzie dzisiaj trwała dyskusja, dlatego zarezerwowaliśmy na to godzinę.

Przedmiotem naszego posiedzenia są dwie ustawy. Pierwsza – o wypowiedzeniu Porozumienia między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich o równoważności dokumentów o wykształceniu, stopniach i tytułach naukowych wydawanych w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, podpisanego w Warszawie 10 maja 1974 r.

Druga ustawa, o identycznej treści, dotyczy wypowiedzenia umowy zawartej między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Ludową Republiką Bułgarii, podpisanej w Sofii dnia 28 października 1977 r.

Proponowałbym, żeby nad tymi ustawami procedować łącznie.

Pytam przedstawicieli rządu, z czysto formalnego punktu widzenia, jakie jest stanowisko rządu, aczkolwiek sędzę, że odpowiedź jest oczywista.

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu
Adam Giersz:**

Tak, to jest przedłożenie rządowe. Oczywiście zwracamy się do Senatu o zaaprobowanie potrzeby i celu wypowiedzenia tych porozumień.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Dziękuję bardzo.

Pragnę przypomnieć, że na poprzednim posiedzeniu komisji odbyła się dosyć obszerna dyskusja, dotycząca celowości wypowiedzenia tego typu umów.

Ale jeżeli panowie senatorowie mają jakieś pytania w tej sprawie, to bardzo proszę, otwieramy dyskusję.

Proszę bardzo, pierwszy jest pan senator Zbyszko Piwoński.

Senator Zbyszko Piwoński:

Mam pytanie, które zresztą padało już poprzednio: wypowiadamy –co do tego nikt z nas nie zgłasza chyba wątpliwości – ale co dalej? W jakim czasie możemy przewidywać... zważywszy na to, że szczególnie w wypadku tej pierwszej ustawy mamy wiele kontaktów, wiele osób jest zainteresowanych. Jak długo potrwać prace i kiedy można oczekiwać... I co można odpowiedzieć zainteresowanym?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu
Adam Giersz:**

A więc wypowiedzenie umów ze Związkiem Radzieckim... W odniesieniu do krajów, które powstały po rozpadzie Związku Radzieckiego, sytuacja jest zróżnicowana. I tak z Federacją Rosyjską mamy w tej chwili umowę o współpracy kulturalnej, która umożliwia uznawanie wykształcenia do celów akademickich, i ta umowa obowiązuje. Ukraina i Białoruś, tak czy owak, nie uznają porozumień z byłym Związkiem Radzieckim i w przypadku Ukrainy... W związku z tym po wypowiedzeniu tych porozumień wykształcenie uzyskane w Polsce będzie, jak powiedziałem, uznawane w Rosji na podstawie obowiązujących odrębnych umów, i tak samo na Ukrainie. W przypadku Białorusi wykształcenie to będzie uznawane w drodze nostryfikacji. W przypadku Bułgarii – to jest kolejny kraj, z którym znosimy porozumienie – dyplomy będą uznawane na ogólnych zasadach, to znaczy na zasadzie nostryfikacji. Mówimy o uznawaniu dla celów akademickich. A dla celów wykonywania zawodu – na ogólnych zasadach, tak jak ze wszystkimi innymi krajami, zgodnie z przepisami Unii Europejskiej, dotyczącymi wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych. Chodzi o zawody sektorowe i zawody regulowane w Unii Europejskiej, które określają zasady uznawania kwalifikacji. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Prosiłbym może jeszcze tylko, żeby pan minister jednoznacznie odpowiedział, czy w przypadku uznawania uprawnień dla celów zawodowych do tej grupy spraw wchodzi również uznawanie prawa do pracy na wyższych uczelniach lub w instytucjach naukowych.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu
Adam Giersz:**

To już należy do kompetencji władz akademickich, które mają prawo zatrudniania na stanowiskach naukowych według własnych, autonomicznych decyzji.
(Przewodniczący Marian Żenkiewicz: Czyli te postanowienia tego nie regulują.)
Nie regulują.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, jeszcze... Przepraszam bardzo, zanim udzielię głosu...
Bo ja nie zadałem formalnego pytania Biuru Legislacyjnemu, ale rozumiem, że uwag nie ma.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Maciej Telec:

Nie ma w ogóle uwag.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Proszę bardzo, pan senator Kruszewski, potem pan senator Wittbrodt.

Senator Zbigniew Kruszewski:

Panie Ministrze, nie do końca tak jest, że regulują to władze uczelni. Co prawda, mogą zatrudnić, ale istnieje jeszcze Państwowa Komisja Akredytacyjna i Rada Główna Szkolnictwa Wyższego, które mogą uznać lub mogą nie uznać uprawnień, i w tym momencie to podlega ich kompetencjom. Czy tak jest, czy tak nie jest?

Z dyskusji, które odbywały się wczoraj przy okazji zupełnie innej komisji, wynika, że dokładnie tak jest – eksperci państwowej komisji mogą zaliczyć, mogą nie zaliczyć. A więc nie do końca to jest do celów akademickich. Do celów akademickich rozumie się w ten sposób, że jeżeli ktoś ma doktorat, to może w Polsce zrobić habilitację. Jednakże Polak jako doktor habilitowany może wcale nie wykonywać zawodu tutaj, w Polsce.

Nie wiadomo do końca, jak wygląda sprawa teraz, po wypowiedzeniu tych umów, jeżeli obcokrajowiec przyjedzie do Polski. Czy na przykład Zamość, który zwiedzaliśmy, będzie mógł uznać takiego profesora...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

...ze Lwowa czy z Rosji, niech już będzie... czy nie? Okazuje się, że wcale nie.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Proszę bardzo, Panie Ministrze.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu
Adam Giersz:**

Powtórzę, że w przypadku zatrudnienia cudzoziemca na stanowisku nauczyciela akademickiego władze uczelni mogą odstąpić od wymogów kwalifikacyjnych określonych w ustawie o szkolnictwie wyższym. Ale wtedy zatrudniony w ten sposób cudzoziemiec nie może być wykazany dla celów akredytacyjnych.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Jasne. Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, pan senator Wittbrodt.

Senator Edmund Wittbrodt:

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Sądzę, że oczywiście nie ma co chyba dłużej dyskutować nad tymi ustawami, dlatego że my to przedyskutowaliśmy. Bardzo się cieszę, że sprawa nareszcie będzie uporządkowana, i myślę, że zasady ogólne, o których mówił pan minister Giersz, powinniśmy jak najszybciej wprowadzić, i to moim zdaniem wszystkie. Jak zresztą rozmawialiśmy na ostatnim posiedzeniu, właściwie wszystkie tego rodzaju wcześniejsze porozumienia powinny zostać wypowiedziane. I nie mam żadnych wątpliwości, że jeśli chodzi o cele akademickie, tak jak mówi pan minister, też nie ma żadnych problemów. Co innego, jeżeli ktoś chce podjąć pracę, ale wtedy są różne możliwości, bo jest przecież ścieżka nostryfikacyjna i jeżeli uczelnia będzie chciała uznać te kwalifikacje, to może przeprowadzić taką procedurę i żadnych problemów nie będzie.

Tak że ja opowiadam się w pełni za przyjęciem tych ustaw, myślę, że żadnej luki nie będzie i najwyższy już czas, żeby te ogólne rozwiązania wprowadzić w Polsce w życie. Dziękuję.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Dziękuję bardzo.
Proszę bardzo, czy ktoś jeszcze?
Pan senator Kruszewski.

Senator Zbigniew Kruszewski:

Chcę się dowiedzieć, jakie jest *vacatio legis* tych umów i wypowiedzenia, rozumieć, że od momentu, kiedy prezydent podpisze. Ile jest czasu?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu
Adam Giersz:**

Czternaście dni, z dniem ogłoszenia, to jest napisane na końcu...

(*Głos z sali: ...traktaty międzynarodowe...*)

Żeby udzielić precyzyjnej odpowiedzi, poproszę pana naczelnika...

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Proszę bardzo.

**Naczelnik Wydziału
w Departamencie Współpracy Międzynarodowej
w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu
Andrzej Śliwka:**

A więc ustawa wchodzi w życie, tak jak wiemy, w terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia. Ale okres wypowiedzenia będzie obowiązywał od dnia, kiedy zostanie u państwa złożony dokument o wypowiedzeniu, czyli po opublikowaniu i przedłożeniu dokumentu prezydentowi do podpisu. Prezydent podpisze dokumenty ratyfikujące wypowiedzenie tych porozumień i od czasu, gdy dokumenty zostaną doręczone, zacznie biec sześciomiesięczny okres wypowiedzenia.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Rozumiem, że nie ma czegoś takiego, jak odwołanie od wypowiedzenia. Jeśli jedna strona wypowiada, to już procedura biegnie. Czyli, krótko mówiąc, na pytanie pana senatora Kruszewskiego można odpowiedzieć, że procedura trwa około siedmiu miesięcy, bo jeżeli przyjmiemy, że prezydent w ciągu miesiąca podpisze, tak jak to z reguły bywa, to sześć miesięcy jest jeszcze wypowiedzenie, a po siedmiu miesiącach jest już praktycznie stan nowy. Tak?

Czy panie i panowie senatorowie mają jeszcze jakieś pytania?

Jeżeli nie mają, przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem ustawy o wypowiedzeniu Porozumienia między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Rządem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, zechce podnieść rękę. (12)

Dziękuję bardzo.

Jednogłośnie za.

A zatem nie pytam dalej, kto jest przeciw i kto się wstrzymał.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem ustawy o wypowiedzeniu Porozumienia między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Ludowej Republiki Bułgarii, zechce podnieść rękę. (12)

Dziękuję bardzo.

Również wszyscy za.

Proponuję, aby sprawozdawcą komisji był pan senator Jerzy Smorawiński.

Czy jest zgoda pana senatora?

Senator Jerzy Smorawiński:

Jest. Dziękuję.

Przewodniczący Marian Żenkiewicz:

Czy są inne kandydatury? Nie ma.

Dziękuję serdecznie.

Na tym zamykam posiedzenie.

Dziękuję serdecznie panu ministrowi i osobom towarzyszącym.

Dziękuję koleżankom i kolegom za udział w tym posiedzeniu. Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 8 minut 13)

Kancelaria Senatu

Opracowanie: Maria Domańska

Publikacja: Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Administracyjne, Dział Wydawniczy

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851